

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ			
ПРИМЉЕНО:	20.06.2016.		
Орг. јед.	Бр. п.	Пандог	Вредности
08	2062		

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Одлуком Стручног већа Универзитета у Крагујевцу бр. IV-02-434/17 од 15. 06. 2016. године формирана је Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Душана Јеротијевића под насловом „Право представљања шефа државе у савременим монархијама“, у саставу: проф. др Драган Батавељић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, проф. др Срђан Ђорђевић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и проф. др Бојан Милисављевић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Београду. (Ментор докторске дисертације је проф. др Милан Палевић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу). Након прегледа и анализе писаног рада, Комисија подноси Наставно-научном већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Основни биографски подаци

Кандидат Душан Јеротијевић рођен је 1987. године. Основне студије завршио је на Факултету за образовање дипломираних правника и дипломираних економиста за руководеће кадрове Универзитета Привредна академија у Новом Саду, а докторске студије уписао је 2010. г на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу. На докторским студијама Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, кандидат је са успехом савладао

све обавезе предвиђене студијским програмом докторских студија и пријавио насловљену тему докторске дисертације, која је одобрена, у складу са универзитетским и факултетским прописима. Кандидат је запослен на Универзитету Унион, као асистент у настави. Током досадашњег стручног усавршавања, учествовао је на више националних и међународних научних и стручних конференција и саветовања.

2. Научноистраживачки рад кандидата

Кандидат Душан Јеротијевић је у свом досадашњем научно-истраживачком раду објавио више радова из уже јавноправне и теоријскоправне и уже међународноправне научне области:

- Међународна конференција „БиХ у савременом геополитичком окружењу“ НУБЛ Бања Лука 2011. „Међународни положај БиХ током XIX и почетком XX века са посебним освртом на положај српског народа у њој“. ISBN 978-99955-41-23-1 COBISS.BH-ID 1917976
- Други конгрес удружења „Опстанак“ Митрово Поље 2011. „Геноцид над српским народом у Другом светском рату-припрема терена и последице“ УДК 94(497.11)“ 1941 -1945“ COBISS.SR-ID 512932272
- Право-теорија и пракса 2013.бр.1-3,Уставноправни развој Србије од 1835. До 1868.“УДК341.4/.17(497.11)BIBLID:0352-3713(2013);30,(1-3):42-45ISSN0352- 3713 COBISS.SR-ID 5442050, M53
- Међународна конференција „ Друштвени изазови транзиције у XXI вијеку“ Бања Лука 2013. „ЕУ-ембрион федералне државе“ УДК:341.231.14(4-672EU)ISBN 978-99955-22-53-7 COBISS.BH-ID 3746584
- „Развој државног уређења Југославије од Устава из 1946. До Устава из 2006. Са посебним освртом на положај Србије“ народа ISBN978-99955-22-53-7COBISS.BH-ID3746584УДК321.6-.7:323(497.1)“ 1946-2006”
- Прва научна конференција „Правно-политички и економски систем БиХ“ Интернационални универзитет Травник 2013. „Појам државе“ ISSN 2232-8807
- Економика Ниш бр. 2/2014 (април-јун 2014) „Економски и политички узроци увођења Шестојануарског режима“, M52

II ОПШТА ОЦЕНА РАДА У СКЛАДУ СА ПРАВИЛНИКОМ О ПРИЈАВИ, ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у научној области

Без обзира на доминантност републиканског облика владавине, било би научно неприхватљиво запостављати особености позиције шефа државе у монархијама савременог периода. Осим што је неспорно да република представља доминантнију владавинску форму савремене државе, такође није спорно ни да монархија представља најстарији облик владавине државе. Историјски посматрано, монархија је током времена институционално развијана и трансформисана. На том путу запазићемо да је постепено долазило до смањивања количине правних и политичких овлашћења која су припадала монарху, како би се у савременом периоду дошло до репрезентативности његове позиције у државно-правном поретку.

При томе, посебно се истиче значајност научно квалификованог истраживања специфичности, које са собом носи право представљања савремених монарха. Међутим, запазићемо да је институција монарха задржала право представљања државе као основни потенцијал за њено партиципирање у државном животу; како у унутрашњим, тако и у међународним односима. Право представљања савременог монарха представља неизоставну и значајну тему унутрашњег и међународног правног и политичког поретка. У међународном праву свака изјава воље шефа државе-монарха сматра се државном вољом. Ипак, треба истаћи да је данас монарх ограничен потврдом парламента и контролом од стране владе. Кад се закључује међународни уговор други државни органи који представљају државу морају приликом потписивања да имају овлашћење монарха. А када се разматра питање монарховог овлашћења и обавезе представљања, потребно је имати у виду формални статус церемонијала. У међународним односима церемоније представљају почасте које се дају шефу државе приликом доласка у страну државу у циљу поштовања достојанства државе и самог монарха. Ове почасте настале су још у старом и средњем веку и заснивале су се на значају државе, њеној политичкој снази и моћи владара. То се могло схватити тако да сваки народ и сваки суверен одржавају своје достојанство, тежећи да им се одаје оно што им припада (почаст). У међународном праву формално постоји једнакост држава, али у стварности је велика разлика у њиховој величини и моћи. Због тога су и настале разлике у почастима које се одају владарима и оне су биле изразите у средњем веку. Раније је постојала подела на политички и дворски церемонијал. Први се састоји из детаљних правила која се

поштују приликом државничких посета и односе се на ранг, достојанство, титулу и првенство државе. Други се односи на званичну кореспонденцију између суверена и садржи саопштења о ступању на престо, абдикацији итд. Некада су постојале разлике у церемонијалу између монарха и председника републике које су се састојале у праву на виши ранг краљевине или царевине пред државама којима те почести не припадају.

Ово право и иначе заузима прво место на листи надлежности шефа државе, како у погледу историјске димензије представљања државе, тако и у погледу примарне препознатљивости делокруга послова који припадају шефу државе. Право представљања је двоструко опредељено: према унутрашњем и према међународном правном и политичком поретку. Са становишта уставног права, оно се, готово редовно, третира у смислу церемонијалног овлашћења. У међународним односима церемоније представљају почести које се дају шефу државе приликом доласка у страну државу у циљу поштовања достојанства државе и самог монарха. Посматрајући ово право из угла међународног права и дипломатско-конзуларног права приметимо да право представљања шефа државе носи са собом посебна правна обележја, регулисана релевантним међународним правним документима. У смислу међународних односа, правна регулатива из области дипломатског и конзуларног права представља инспиративан истраживачки материјал, који може понудити одговоре на питања сличности и разлика политичких последица које са собом носе монарх и председник републике. Таква анализа ствара основ за стицање представе о посебности значења и значаја праксе примене права представљања савременог монарха. А као један од резултата спроведеног истраживања биће и успостављање теоријских основа који су подобни за релевантну класификацију примене тог права од стране савремених монарха. Различитости између степена правно-политичке важности права представљања савремених монарха ће се појавити и као додатни критеријум за расподелу читавог монархијског облика владавине у савременим условима. Одговорима на ова и њима слична питања допуниће се представа о савременом међународном и унутрашњем, правном и политичком положају Републике Србије, посебно имајући у виду специфичности позиције лица које припада династији из периода бивше српске и југословенске монархије, а коме је унутрашњи правни поредак признао одређене привилегије.

Право представљања савременог монарха спада у ред оних права, која су, по својим капацитетима, подобна да буду предмет компарације између две варијанте шефа државе. Прво питање које је било од нарочитог интереса за истраживање своди се на проблеме

постојања специфичности права представљања савременог монарха у односу на савременог председника републике. Односно, да ли постоји основ да се посебно разликује право презентације државе у унутрашњим и међународним односима када је реч о савременом монарху у односу на савременог председника републике. Или је, пак, реч о довољно интегрисаном поимању права представљања, што нам онда не би дало основа за диференцијацију између два владавинска облика, већ основ за истицање уједначености природе и карактера права представљања шефа државе, без обзира да ли се налазимо на терену савремене монархије или савремене републике. Након спроведене анализе предметне проблемске конструкције, истиче се закључак о постојању посебних одлика права представљања савременог монарха у односу на председника републике, чиме се оправдава издвојено разматрање овог института. До оваквог закључка нарочито се долази овладаним разумевањем садржине, правног и политичког значаја права представљања савременог монарха. Запазићемо да постоји израженија политичка моћ у процесима остваривања овог дела надлежности шефа државе, када посматрамо савременог монарха у односу на савременог председника републике. Разлоге томе треба потражити у чињеници традиционалне међусобне повезаности између савремених монарха, али и у чињеници специфичности церемонијалних сегмената права представљања савременог монарха, јер је свечаност знатно присутнија и израженија појављивањем монарха који врши презентацију државе.

Коначно, монархистичко питање је најмање страначко и политичко, а највише правно, теолошко, етичко и метафизичко. Расправе о монархији и републици трају вековима и о томе су већ исписане читаве библиотеке књига. Али овде не претендујемо да додамо своју реч расправама о монархизму, какве је писао Хобс или Данте, или у наше време Елиот. Рекли смо већ да је реч о принципу, да није реч о прошлости него о будућности и најзад, то је и чисто практично питање.

2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Комисија сматра да докторска дисертација под називом *Право представљања шефа државе у савременим монархијама* представља резултат оригиналног научног рада кандидата Душана Јеротијевића у области правних наука, и то у ужој међународноправно јавноправној и теоријскоправној и у ужој научној области.

3. Преглед остварених резултата рада у научној области

Кандидат Душан Јеротијевић је у свом досадашњем научно-истраживачком раду објавио више радова из уже јавноправне и теоријскоправне и уже међународноправне научне области:

- Међународна конференција „БиХ у савременом геополитичком окружењу“ НУБЛ Бања Лука 2011. „Међународни положај БиХ током XIX и почетком XX века са посебним освртом на положај српског народа у њој“. ISBN 978- 99955-41-23-1 COBISS.BH-ID 1917976
- Други конгрес удружења „Опстанак“ Митрово Поље 2011. „Геноцид над српским народом у Другом светском рату-припрема терена и последице“ УДК 94(497.11)“ 1941 -1945“ COBISS.SR-ID 512932272
- Право-теорија и пракса 2013.бр. 1-3,Уставноправни развој Србије од 1835. До 1868.“УДК341.4/.17(497.11)BIBLID:0352-3713(2013);30,(1 -3):42-45ISSNM0352-3713 COBISS.SR-ID 5442050
- Међународна конференција „ Друштвени изазови транзиције у XXI вијеку“ Бања Лука 2013. „ЕУ-ембрион федералне државе“ УДК:341.231.14(4-672EU)ISBN 978-99955-22-53-7 COBISS.BH-ID 3746584
- „Развој државног уређења Југославије од Устава из 1946. До Устава из 2006. Са посебним освртом на положај Србије“ народа ISBN978-99955-22-53- 7COBISS.BH-ID3746584УДК321.6-.7:323(497.1)“1946-2006”
- Прва научна конференција „Правно-политички и економски систем БиХ“ Интернационални универзитет Травник 2013. „Појам државе“ISSN 2232- 8807
- Економика Ниш бр. 2/2014(април-јун 2014) „Економски и политички узроци увођења Шестојануарског режима“

4. Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Комисија сматра да докторска дисертација под називом *Право представљања шефа државе у савременим монархијама* у потпуности испуњава постављене захтеве у погледу обима и квалитета рада, с обзиром на тему која је пријављена и одобрена. Теоријска и

практична истраживања одговарају наслову докторске дисертације. Може се констатовати поклапање одобрених циљева и циљева постављених у раду, коректно изведен однос између хипотеза и закључака, те одобрених и примењених метода, као и одобрене и завршене структуре докторске дисертације.

5. Приказ структуре и садржаја израђене докторске дисертације

Осим Увода и Закључних разматрања, структуралну композицију рада чини шест делова: Монархија као облик владавине; Настанак и развој монархије; Савремене монархије и њихова подела; Надлежност савремених монарха; Право представљања савременог монарха; Правни и политички значај права представљања савременог монарха. Ови делови су међусобно логички повезани у једну компактну целину. Прво се креће од општих теоријских и историјских разматрања проблема монархије, која су усмерена ка централној тематици. Истраживачки пут има методолошки прихватљиво кретање ка праву представљања савременог монарха, чему претходи истраживање проблема класификације савремених монархија и надлежности савремених монарха. Један од параметара класификације, али и одређење према надлежности шефа државе у савременим монархијама, биће проблем права представљања монарха. Успостављен је усаглашен и синхронизован прелаз из једног дела у наредни, како би се коначно створио подобан основ за изградњу закључних разматрања.

У првом делу дата је теоријска анализа појма и значаја монархије, односа између монархије и републике, а посебан акценат је стављен на проблем монархијског облика владавине у правној теорији.

Други део обухвата проблеме настанка и историјског развоја монархије, те је успостављена трипартитна разградња истраживачког поступања у оквиру овог дела. Три одељка су додатно даље распоређени на више мањих подцелина, што намеће суштина историзације развоја монархије. Први и трећи одељак имају по три подцелине, с тим што је трећа подцелина додатно разложена на још две нове структуралне компоненте, како би се могло приступити савременим монархијама.

Трећи део је посвећен класификацији савремених монархија, што је основ за формирање прегледне представе о правно-политичком стању савремених монархија на глобалној мапи. Полазећи од нарочитог значаја успостављања релевантних критеријума за поделу савремених монархија, у раду је први одељак трећег дела посвећен управо овом проблему. Након тога, следе још четири одељка, којима се чини теоријска понуда четири врсте савремених

монархија.

Четвртим делом у структури рада се задире у саму срж централног проблема, с обзиром да у њему садржана анализа надлежности савременог монарха, како са становишта правног оквира ове надлежности, тако и са становишта њене садржине.

С обзиром на два правна и политичка „лица“ права представљања савременог монарха, пети део је структурално систематизован и кроз два одељка, од којих један заузима истраживачки простор посвећен унутрашњем, а други међународном правном поретку.

Конзумирајући резултате делова истраживачког поступка који му претходе, у шестом делом рада је извршена анализа правног и политичког значаја права представљања савременог монарха. Пет одељака који припадају оквиру шестог дела настали су као резултат претпостављене мисаоне замисли о битним сегментима који утичу на правни и политички значај права представљања савременог монарха. Узимајући у обзир битност церемонијала у процесу остваривања овог права, први одељак је структурално место за истраживање значаја државних симбола за право представљања. Другим одељком је извршена анализа утицаја који врши право представљања на свеукупну правно-политичку позицију савременог монарха, док је трећим, четвртим и петим одељком истражена зависност те позиције од типа територијалног уређења државе, од система организације државне власти и од типа политичког поретка.

Коначно, у закључним разматрањима је лоцирана стандардна локација научно-истраживачке структуре, у чијим оквирима су изедени научни закључци који су сублимација достигнутих истраживачких резултата, при чему ће су посебно назначени ставови поводом успостављених хипотеза.

6. Научни резултати докторске дисертације

Израдом ове докторске дисертације пружа се одговор поводом успостављених хипотеза. Односно, савременим научним истраживањем утврђен је степен значаја монарха кроз историјски развој државе и нације, како би се дошло до одговора на питање о његовом значају у савременом периоду. Такође, кандидат је радом на овој докторској дисертацији кандидат дошао до одговора на питање о утицају монарха на положај државе у свету, коришћењем права представљања, које му припада. Ово право је одраз комбинованог садејства унутрашњег и међународног правног поретка, па је нужно успоставити особености релације између ова два поретка. Из овакве релацијске конструкције уследио је и одговор на

питање о утицају монарха на стабилност савремених државно-правних поредака, али и на стабилност међународних односа који се успостављају у савременом свету. Јер, у међународном праву формално постоји једнакост држава, али у стварности је велика разлика у њиховој величини и моћи. Као један од значајнијих резултата и научних доприноса јесте презентирање, али и заузимање ставова о значају и утицају монарха на развој дипломатско-конзуларног права и међународних односа. Такође, спроведена је и сачињена истраживачка анализа о специфичности позиције монарха у односу на председника републике поводом активности полузваничних и незваничних облика представљања државе. Коначно, а никако мање значајан је и резултат резултат поводом проблема позиције монарха у савременим недемократским правно-политичким порецима.

7. Применљивост и корисност резултата у теорији и пракси

Докторска дисертација кандидата Душана Јеротијевића под насловом *Право представљања шефа државе у савременим монархијама* на јасан начин објашњава институционална, уставно-правна и међународно-правна правила о праву представљања савременог монарха. Кандидат у раду указује на кључне теоријске и практичне проблеме поводом потребе да се спроведу истраживања у академским дисциплинама којима се обрађују ови проблеми. С обзиром на логичку аргументованост изведених теоријских закључака и спроведене анализе практичне реализације у процесима презентације држава у унутрашњем и међународном правно-политичком поретку, резултати докторске дисертације биће од значајне користи у наредним академским опсервирањима права представљања шефа државе у целини, а посебно савременог монарха. Спроведено научно истраживање је додатно оправдано и чињеницом стабилне егзистенције респектабилног броја савремених монархија, чиме се показује да анализа предметног проблема представља саставни део позитивно-правног поретка у унутрашњем и међународном јавном праву. Постављене су одговарајуће теоријске и практичне дилеме, поводом којих је кандидат оправдао понуђена логичка и научно аргументована схватања, због чега се с правом истиче став о применљивости и корисности резултата ове докторске дисертације у теорији и пракси.

8. Начин презентовања резултата научној јавности

Овом докторском дисертацијом је обрађен научно-истраживачки проблем, коме у досадашњем развоју правне науке није посвећена одговарајућа пажња. Како због

актуелности теме, тако и због чињенице суптилног заобилажења анализе права представљања савременог монарха, Комисија сматра да треба очекивати више начина за представљање резултата спроведеног истраживања јавности. На кандидату је да учини даљи напор у правцу објављивања интересантних чланака, који би били подобни за објављивање у релевантним научним часописима и за излагање на тематским научним саветовањима и конференцијама. Сматрамо очекиваним да се, након адекватне литерарне прераде и прилагођавања другачијем типу књижевног дела, урађена докторска дисертација објави у монографској форми. Имајући у виду изведене закључке, овај рад поседује академске капацитете да остави последице и у погледу разматрања потребе да се постојећа литература из области уставног права, међународног јавног права и дипломатско-конзуларног права додатно оплемени детаљнијом анализом назначеног права представљања савременог монарха, употребом одређених делова докторске дисертације.

III ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА КОМИСИЈЕ

Комисија је једногласна у оцени да докторска дисертација кандидата Душана Јеротијевића, под називом *Право представљања шефа државе у савременим монархијама* садржи оригинални научни допринос и да је подобна за јавну одбрану.

IV ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

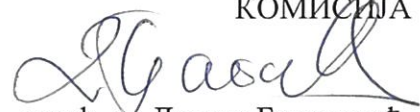
На основу изведене анализе и изнете оцене рада, Комисија сматра да докторска дисертација кандидата Душана Јеротијевића под називом „*Право представљања шефа државе у савременим монархијама*“, испуњава све услове за јавну одбрану и предлаже

Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу да прихвати овај Извештај и одобри јавну одбрану докторске дисертације.

У Крагујевцу,

20.06.2016.

КОМИСИЈА

проф. др Драган Батавељић,
редовни професор Правног факултета
Универзитета у Крагујевцу
ужа јавноправна и теоријскоправна научна област

проф. др Срђан Торђевић,
редовни професор Правног факултета
Универзитета у Крагујевцу
ужа јавноправна и теоријскоправна научна област

проф. др Бојан Милисављевић,
ванредни професор Правног факултета
Универзитета у Београду
ужа међународноправна научна област